

červenec 2021

fresh® TIME

PROSPERITA

Osobnosti tohoto vydání:

Jiří Kůs
Lucie Konečná
Filip Dvořák
Petr Hanka
Andor Šándor
Jiří Souček
Eva Trajboldová

Jiří Kůs a Lucie Konečná

Největším nanotechnologem je příroda

rozhovor na stranách 2-4

Největším nanotechnologem je příroda

Koupit si ložní prádlo, na které se člověk může spolehnout při krocení alergie, je určitě cesta, jak podpořit lepší kondici. Mít k dispozici ochranné pomůcky, jež nabízejí úlevu při zvládání epidemie, je známka jistoty, kterou v takových situacích lidé potřebují. Udělat si radost ponožkami, které disponují benefity, o nichž se našim předkům ani nesnilo, to je také dobrá zpráva. Na e-shopu nanospace.cz tohle všechno koupíte. Je to náš největší obchod s českými nanovýrobky. Založil ho Jiří Kůs, osobnost, kterou odborný svět nanotechnologií vnímá jako velkého milovníka, fandu i propagátora či organizátora oboru, jenž umí nabídnout sortiment ze světa science fiction. Na vize či strategii ale už není sám. Část agendy předal své dceři, Lucii Konečné. Business se změnil v rodinný a je plný energie, nápadů a plánů. Vášně a expanze. Odhodlání i radosti. Ne každému podnikateli se to podaří. V době, kdy domácí firmy prožívají období velkých skoků, změn a zvažují, jak dál, a majitelé hledají své nástupce, jde o příběh, který může být inspirativní:

Jiří Kůs

otázky pro Jiřího Kůse:

Kdy a jak jste se poprvé setkal s nanotechnologiemi a čím vás zaujaly?

Celý život se zajímám o moderní technologie. Nanotechnologie mi začaly nějakým způsobem rezonovat před deseti lety, i když nedokážu říct, kdy a kde konkrétně jsem na ně poprvé narazil. Fascinovala mě možnost vytvářet na molekulární úrovni materiály

s úplně novými vlastnostmi, a čím dál víc mi to tehdy začalo připadat i jako dobrá businessová příležitost.

Co následovalo poté?

Když mě něco nadchne, tak o tom všem nadšeně vyprávím. Tak to bylo i s nanotechnologiemi. Přesvědčil jsem svého spolužáka z vysoké školy, že založíme firmu, která bude obchodovat s nanotechnologickými výrobky. Tak vznikl nanoSPACE. V té době jsem pak náhodou po-

tkal jednoho známého, který měl textilní výrobu. Přidal se k nám a z nanoSPACE se stala výrobní firma, která začala vyvíjet povlečení pro alergiky z nanotextilie.

V čem jsou nanotechnologie geniální a nadčasové?

Nanotechnologie nejsou novinkou 21. století. Největším nanotechnologem je příroda, setkáváme se s nimi v nanostrukturaře křídel motýlů nebo na povrchu lotosových listů, které díky tomu odpuzují vodu. Genialita nanotechnologií je ve vytváření nových supervlastností materiálů v tak malém měřítku, že by to neodhalil ani mravenec lupou. Například nanovláknem je tak tenké, že byste z něj mohli uplést bakterii svetr.

Dnes je vaše firma největším prodejcem českých nanovýrobků. Proč jste zvolil právě tento směr?

Původním záměrem nanoSPACE bylo stát se jakýmsi portálem českých nanotechnologických výrobků. Mezitím se i naše firma stala výrobcem, a v současnosti se vlastně vracíme k té prvotní myšlence. Chceme nabízet lidem co nejširší sortiment nanotechnologických výrobků, které usnadňují život, chrání zdraví a také kombinují technologie, módu a moderní design.

Šéfujete asociaci, která sdružuje fandky uvedených technologií, byl jste u jejího vzniku. Jaká je dnešní strategie, nebo lépe, co nabízí a co by rádi dali domácímu či zahraničnímu trhu členové? V čem je jejich potenciál?

Asociace nanotechnologického průmyslu České republiky je sdružení českých firem, které buď vyrábějí nanomateriály, výrobky z nich nebo je nějakým způsobem aplikují. Asociace má dva cíle, propagovat české nanotechnologie doma i v zahraničí a mít roli experta v tomto oboru ve vztahu ke státní správě. Obojí se nám, myslím, dobře daří. České nanotechnologické firmy přemýšlejí globálně

Fascinovala mě možnost vytvářet na molekulární úrovni materiály s úplně novými vlastnostmi, a čím dál víc mi to tehdy začalo připadat i jako dobrá businessová příležitost.

a zájmem všech našich členů je působit na zahraničních trzích. V nanoSPACE v současnosti například spouštíme prodej našich výrobků na evropském a americkém Amazonu.

NanoSPACE postupně předáváte své dceři, která jej vlastně už řídí a výrazným způsobem se podílí na obohacování nabídky. Přišlo toto rozhodnutí po delší úvaze, nebo spíše samo sebou? A nabídli jste i něco ze svých zkušeností?

Se svou dcerou a dalšími kolegy v nanoSPACE pracujeme jako tým, kde Lucie řídí provoz e-shopu a celý marketing, já se v současnosti především zaměřuji na rozvíjení zahraničních trhů. Samozřejmě se jí snažím předávat své mnohaleté zkušenosti z obchodu a managementu. Rozhodnutí přišlo na začátku pandemie, kdy došlo ke skokovému nárůstu prodeje nanovláknenných ochranných pomůcek.

Generační výměna je dnes velké téma, pro někoho radostné, pro jiného bolestné, je to o snech, které nabývají nových podob, i těch, které se nikdy nesplní. Jak to vnímáte v souvislosti s vizí rodinné firmy? Jste spokojen?

Jsem spokojený a nadšený, firma nástupem Lucie dostala impuls, který nanoSPACE potřeboval, aby se z něj dala postupně vybudovat respektovaná obchodní značka.

Máte bohatý profesní život, studoval jste také psychologii. Jak ta ovlivnila váš business, váš pohled na svět?

Díky rozkročení mého vzdělání od psychologie, sociologie až po techniku je pro mě mož-

ná někdy jednodušší dávat si věci do širších souvislostí. Psychologie mi samozřejmě také pomáhá při obchodních jednáních.

A když byste měl dnes založit podobnou firmu, co byste určitě neudělal?

Možná bych se vyhnul příliš levným řešením, jako jsme to udělali například v případě našeho prvního e-shopu, který se později při nárůstu prodeje ukázal jako nefunkční. Všechno je samozřejmě otázkou peněz a my jsme si při zakládání nanoSPACE představovali, že rozvoj firmy dokážeme ufinancovat s relativně malými prostředky. To se brzy ukázalo jako nerealistická představa. Odvážný inovativní projekt by měl mít ideálně už od začátku silného investora. ■

V nanoSPACE v současnosti například spouštíme prodej našich výrobků na evropském a americkém Amazonu.

Lucie Konečná

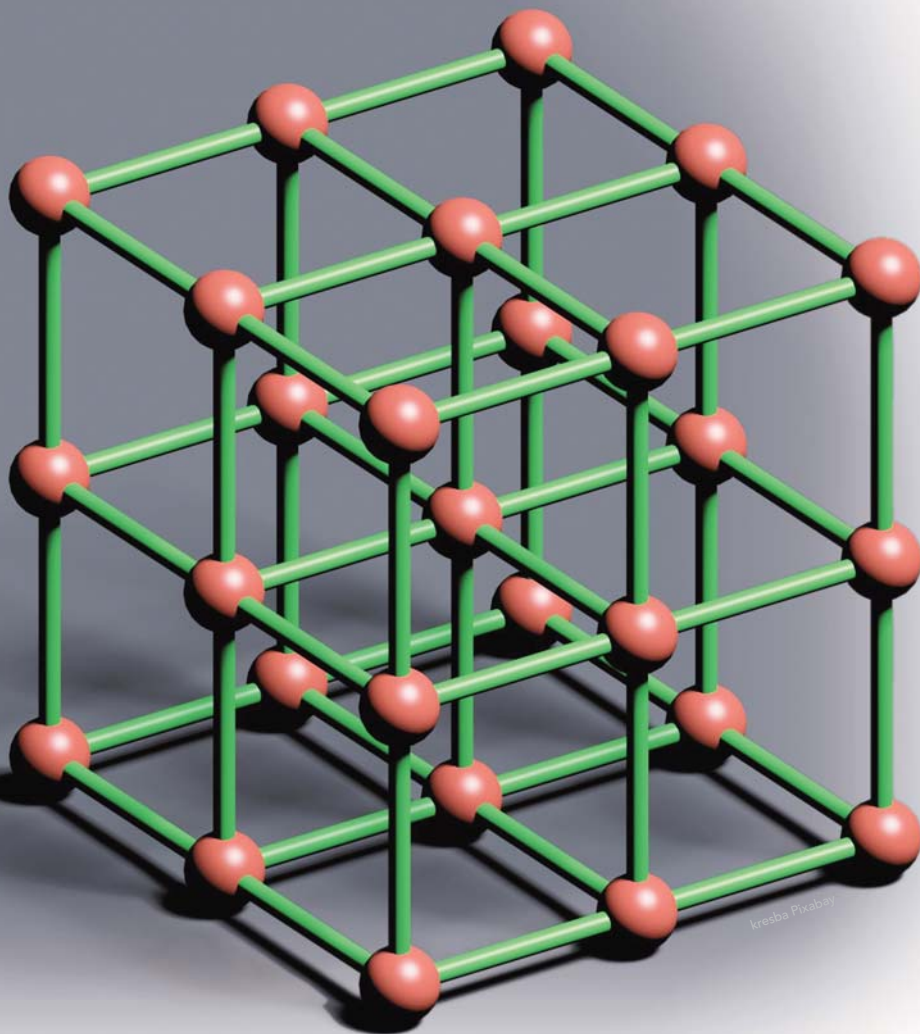
otázky pro Lucii Konečnou:

V nanotechnologiích působíte sedm let, ale máte vystudovanou žurnalistiku. Platí ve vašem případě moudro E. E. Kische, který napsal, že novinářství, zanechá-li ho člověk, vede ke všemu?

Určitě. Studium žurnalistiky mi dalo obrovský rozhled, kritické myšlení a velkou touhu se pořád učit nové věci. Stále si myslím, že největší umění je dokázat zvednout telefon, být neodbytný a umět pokládat správné otázky. Věřím, že jsem díky tomu tam, kde jsem.

Firmu vedete, snažíte se jí dát další rozměr, například jste se zaměřili na módu či kosmetiku. Je velký prostor k obohacení sortimentu? Jaký užitek přináší nano běžnému spotřebiteli?

Celou dobu se zaměřujeme především na produkty, které jsou určeny pro koncové uživate-

le. V módě jsou nanotechnologie skvělé v tom, že dokážou z elegantních materiálů udělat materiály funkční. Díky tomu tento měsíc přicházíme s první módní kolekcí, které je navržena přední českou návrhářkou, ale zároveň všechny kousky mají funkční vlastnosti. To znamená, že například po celém dni sportu a pocení se v našem tričku či šatech cítíte stále svěží. Používáme materiály, které rychle schnou, mají antibakteriální a samočisticí vlastnosti, a chrání vás před UV zářením.

V kosmetice se používají nanotechnologie především proto, aby se aktivní látky dokázaly lépe vstřebat do pokožky. Dnes už víme, které látky dobře působí na kůži, problém ale je, že když si na sebe dáte krém, tak většina ingrediencí se nevstřebá efektivně. Právě to můžou změnit například nanovlákná.

Ve firmě se hodně zaměřuji na spojení technologií s přírodou, to znamená, že všechny naše produkty by měly být inovativní, ale zároveň i šetrné k přírodě. Proto je například naše módní kolekce vyrobená na principu slow fashion a nanotechnologické úpravy vedou k tomu, aby na praní bylo nutné jen minimum vody.

Můj táta je skvělý obchodník, takže ráda poslouchám a analyzuji to, co dělá, a aplikuji to na další situace, do kterých se dostávám. Stále se toho ale musím spoustu naučit.

Ložní prádlo pro alergiky je patrně dnes velmi vyhledávané, lidé se zdravotními problémy přibývá. Chystáte se zařadit třeba kapesníky pro alergiky?

Je pravda, že alergiků na prach přibývá, je to pravděpodobně způsobeno znečištěním ovzduší, i když se to stoprocentně neví. Momentálně se soustředíme především na další vývoj protiroztočových lůžkovin a vstupujeme na zahraniční trhy. Kapesníky pro alergiky zatím neplánujeme.

Mít na starost firmu, kterou vybudoval váš otec, je spíš o velké odpovědnosti, nebo kreativitě, nápadech, vlastní cestě, úžasné příležitosti?

Firmu jsme budovali s tátou od založení, vstoupila jsem do firmy asi rok poté a věnovala se marketingu. Když jsem

přebírala firmu loni na jaře, bylo to spíše o nutné profesionalizaci firmy a digitalizaci všech procesů. Z malinké firmy, která měla maximálně deset objednávek denně, jsme prakticky ze dne na den měli podnik se stovkami až tisíci objednávek denně. Byla tedy

nutná rychlá automatizace skladu a účetnictví. Odpovědnost to byla veliká, stejně jako příležitost, a stále nemůžu uvěřit tomu, že jsme všechno zvládli. O kreativitě a nových nápadech to bude až v následujících měsících.

Čemu jste se od něj naučila?

Umět naslouchat intuici, prosadit si svou a dokázat říct ne, když je to nutné. Můj táta je skvělý obchodník, takže ráda poslouchám a analyzuji to, co dělá, a aplikuji to na další situace, do kterých se dostávám. Stále se toho ale musím spoustu naučit.

A bývají diskuze nad některými záležitostmi vášnivě, nebo v pohodě a souznění?

Můj táta je velmi klidný člověk, viděla jsem ho rozčileného jen několikrát za život, ale to s ním v jedné místnosti být nechcete... Málokdy máme na věci jiný názor, když ano, většinou docela diskutujeme, vždy ale v klidu.

Podnikají ženy víc srdcem než jejich mužské protějšky? Jak je to ve vašem případě?

V mém oboru se setkávám spíše s muži než se ženami, proto se mi to těžko hodnotí. A každý podnikatel je jiný. Co se týče mě, jak už jsem zmínila, hodně věřím intuici, neřekla bych ale, že podnikám srdcem. Mám ráda data a analýzy, pracovala jsem přece jen v marketingu, kde jsem se zaměřovala na výkonnostní kampaně.

V kosmetice se používají nanotechnologie především proto, aby se aktivní látky dokázaly lépe vstřebat do pokožky.

Zpět k nanotechnologiím. V čem mohou usnadnit život ženám?

Nanotechnologie můžou ženám usnadnit život úplně stejně jako mužům. Například při úklidu, pokud používáte nanokosmetiku na úklid domácnosti, nemusíte tak často uklízet, a snižujete i spotřebu chemikálií. V módě zas můžete nosit nanooblečení mnohem déle, protože vydrží několikanásobně déle svěží a na praní spotřebujete mnohem méně vody. Pokud si vymalujete dům nanonátéry, budou vám nejen čistit vzduch, ale zároveň zůstanou zdi dlouhodobě bílé, a nemusíte proto opakovaně malovat, netvoří se vám plísně, a odpuzují i pavouky.

A přemýšlíte o nějakém supervýrobu, který na trhu chybí?

Ano, ale dokud nebude venku, nemůžu ho prozradit!

za odpovědi poděkovala Eva Brixi

Cyklistika na vzestupu

Letní počasí přeje všem venkovním aktivitám, což u cyklistiky platí dvojnásobně. Společnost Sazka provedla během dubna průzkum, kterého se účastnilo 1100 respondentů z celé České republiky ve věku 18–65 let. Z odpovědí účastníků vyplývá, že celých 82 % dotázaných na kole jezdí pravidelně.

Pouze 6 % přitom využívá kolo jako dopravní prostředek do práce, celých 82 % respondentů se věnuje cyklistice ve volném čase, a 12 % Čechů dokonce jezdí v obou případech, tedy používá kolo na cesty do zaměstnání i na projíždky za odpočinkem.

Nejoblíbenější jsou horská kola

Z pohledu života ve městě se může zdát, že jsou v módě hlavně designová kola, avšak jak ukazují nejčastější odpovědi účastníků průzkumu, opak je pravdou. Ve 46 % případů vládne v popularitě horské kolo, 25 % cyklistů potom volí silniční kola, 22 % treková kola a dalších 6 % si užívá pohodlnou jízdu na elektrokolech. Pokud jde o částky, které jsme ochotni investovat, vůbec na vybavení nešetříme. Jenom 1 % dotázaných přiznalo, že si kolo půjčuje, ale až 42 % respondentů uvedlo, že dokáže utratit za kolo a vybavení až 30 000 korun.

Václav Friedmann (uprostřed) při předávání kol Dětskému domovu Jeseník

Speciální tip na nejhezčí české trasy najdete na www.sportvokoli.cz

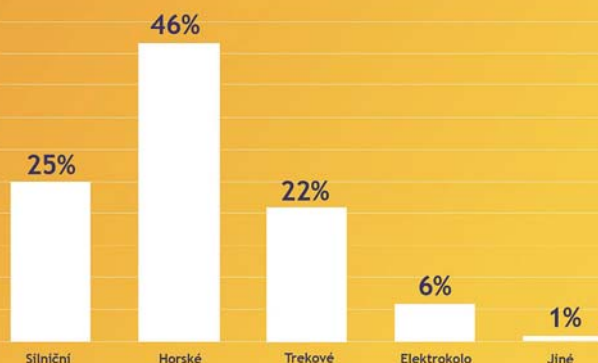
Právě díky narůstající oblíbenosti jízdy na kole se společnost Sazka začala věnovat podpoře cyklistiky intenzivněji než dříve. Stala se generálním partnerem největších silničních závodů u nás, jako je Závod míru U23 a Sazka Tour, ale rovněž rozjela i podporu neprofesionální cyklistiky. Na webovém portálu Sport v okolí začala společně s Českým olympijským výborem sdílet cyklistické tipy, jak například vybrat dětské kolo, a mnoho dalšího.

Pro děti z dětského domova

Společnost Sazka podporuje profesionály i amatéry. Právě proto v rámci populárního etapového Závodu Míru U23 předala sedm BMX kol dětem do Dětského domova Jeseník.

„Jsem velmi rád, že Sazka podporuje profesionály, ale dokáže podpořit i mládež dětského domova. Věříme, že právě v tomto případě přišla kola vhod a přinesla i hodně radosti. Sazka se jako partner českého sportu dlouhodobě snaží rozhýbat celou populaci. Moc dobře proto víme, že se sportem je ideální začínat už v mládí,“ uvedl Václav Friedmann, ředitel komunikace Sazky. Ředitel Dětského domova Jeseník Filip Haltmar k tomu dodal: „Sportovního vybavení máme dlouhodobě nedostatek. Jsme za tyto věcné dary tedy opravdu vděční. Naše děti budou kola využívat převážně v areálu Dětského domova, proto jsme rádi, že v Sazce vybrali odolnější kola typu BMX, která něco vydrží a zároveň jsou také univerzální vzhledem k výšce dítěte.“ (tz) ■■■

Jaký typ kola preferujete?

Vždyť jakákoli látková přeměna, tedy i život jako takový, stojí na chemii

Filip Dvořák

Dnes už těžko vnímáme jednotlivé obory lidské činnosti samostatně. Stále více totiž platí, že vše souvisí se vším. A uvědomujeme si to důrazněji než kdy dříve. Život se na základě nových poznatků sofistikuje, staré s noblesní samozřejmostí překonává nové. Vlastně je to prosté. O to více někdy hůře pochopitelné. Například o chemii se mluví jako o disciplíně, která může za spousty špatností, ačkoli nám dala v řadě odvětví nahlédnout pod pokličku budoucnosti. Pronikla v nejrozmanitějších podobách do našich všedních dnů – bez chemie bychom si neuvařili, nemohli bychom překonávat velké vzdálenosti mezi kontinenty ani se radovat z krásných knížek. Chemie prolíná našimi sny stejně tak jako nejčerstvějšími patentovanými výrobky, jež pomáhají zachraňovat životy. Chemie je navigátor lásky stejně tak jako ekonomických úspěchů průmyslových gigantů. Bude hrát také významnou roli při pěstování plodin k nasycení celosvětové populace. Když na ni přestaneme hartusit a místo toho se naučíme chápat její poslání, bude nám veseleji. Proč, to svým způsobem naznačil Filip Dvořák, generální ředitel BASF spol. s r.o. Pro největšího chemického hráče v Evropě, který se drží na světové špičce z hlediska obrátu, pracuje od roku 2006. V rámci BASF vystřídal posty v České republice, Belgii a Rakousku. Od roku 2015 zastává funkci generálního ředitele českého zastoupení BASF. Od roku 2020 je zároveň také Country Managerem slovenského zastoupení. Od roku 2018 je členem představenstva Česko-německé obchodní a průmyslové komory. V roce 2020 se stal členem představenstva Svazu chemického a farmaceutického průmyslu SR. Není jen manažerem, ale osobností, která chemii jednoznačně fandí. Její potenciál totiž před lidstvem otevírá nové obzory:

Chemie se stala pro většinu laické veřejnosti takřka proklínaným oborem. Přitom lidem dokázala dát tolik užitečného. Není na čase vrátit její image zase správný obraz?

Máte naprostou pravdu. V předchozích letech a desetiletích většinová společnost na chemii názírala jako na „špinavý“ průmysl, tento pohled je však značně zplošťující: pokud chemie figuruje v 95 % průmyslových výrobců a skrývá se za pokrokem průmyslu směrem k udržitelnosti, věřím, že si podobné nálepkování nezaslouží. Bez chemie se jednoduše neobejdeme, vždyť jakákoli látková přeměna, tedy i život jako takový, stojí na chemii.

Většinový diskurz se podle mě začal v poslední době posouvat, mimo jiné v souvislosti s úsilím evropského průmyslu o snižování emisí i aplikací principů cirkulární ekonomiky a udržitelnosti. V moderní energetice, elektromobilitě, recyklaci – tam všude má chemie své místo, inspiruje a BASF upozorňuje na její pozitivní roli. Změna pohledu na chemii má ještě jeden další aspekt, a sice boj proti pandemii. Chemické produkty využívají veškeré složky záchranného systému, a využívá je k vlastnímu užítku i každý z nás. To nelze ignorovat.

Jak vnímáte poslání chemie v rozvoji dalších oborů, v ekonomice společnost BASF?

Vycházíme z předpokladu, že spolu s energetikou a strojírenstvím tvoří chemie základ jakékoli průmyslové činnosti. Nemá tedy smysl se ptát, bude-li mít chemie významný podíl na ekonomice, nýbrž o jakou chemii chceme usilovat. Naše odpověď zní, že je třeba vyvíjet a tvořit chemii pro trvale udržitelnou budoucnost, tedy takovou, jež bude vyhovovat požadavkům našich partnerů, zákazníků i současné legislativy a která podpoří průmysl, jeho růst a inovace napříč segmenty. Tomu odpovídá i naše portfolio, které je velmi široce rozkročené a pokrývá nejrůznější oblasti od ochrany plodin po vysoce sofistikovaná řešení pro obnovitelné zdroje.

Udržitelnost je naše priorita, a tak dlouhodobě investujeme 60 % rozpočtu R&D na hledání a zlepšování udržitelných řešení se silným inovativním elementem. Zároveň vynakládáme značné prostředky na zajištění obnovitelných zdrojů energie pro vlastní produkci a na zavedení převratných technologií, jako jsou například elektricky vytápěné jednotky pro parní

krakování. Prostřednictvím těchto kroků chceme dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality, což je pro podnik našeho typu zásadní, řekl bych dokonce historická výzva.

Na svět jste přivedli řadu noviniek. Jakou z nedávné doby byste se rádi pochlubili?

Velkou radost nám dělají řešení pro digitalizaci zemědělství, jež umožňují snižování množství použitých postřiků a hnojiv i úsporu času a nákladů. Těší nás rovněž slibné výsledky několika pilotních projektů, které uskutečňujeme s partnery. Z nedávné doby bych uvedl inovaci v podobě fólie pro letadla, jež napodobuje žraločí kůži: s jejím přispěním mohou letadla ušetřit odhadem 1 až 3 % paliva. Lufthansa nyní novinku testuje na deseti letadlech typu Boeing 777. Zdárně se rozvíjí také projekt ChemCycling, zaměřený na termochemickou recyklaci plastů. Tržní uplatnění produktů z recyklátu nacházíme v součinnosti se společnostmi jako Borealis, Henkel, Jaguar Land Rover, Schneider Electric, Storopack, Südpack či Zott. Průlom v chemickém průmyslu jako takovém může znamenat zavedení již zmíněných elektricky vytápěných krakovacích jednotek, na něž pracujeme v součinnosti se společností SABIC a Linde. Tyto jednotky jsou na úplném počátku výrobního řetězce a mají klíčový význam pro výrobu základních chemikálií. Doposud se k vytápění pecí používala fosilní paliva, ta se snažíme nahradit zelenou elektřinou. Pokud projekt dotáhneme do úspěšného konce, můžeme tím snížit emise celého segmentu chemie přibližně o dvě třetiny.

Základním směrem, jímž se dnes profilujete, je chemie pro udržitelnou budoucnost. Co to ve vašem pojetí znamená?

Obecně to znamená maximální efektivitu, transparentnost i nahrazování neobnovitelných surovin udržitelnými alternativami bez nejmenších kompromisů v otázce kvality. V podnikání zároveň uplatňujeme zásadu rovnováhy tří aspektů: ekonomického, ekologického a spo-

Krakovací pec v Ludwigshafenu

lečenského. Pokud se budu držet businessově-technologické linky, pak v zájmu transparentnosti jako první výrobce chemie zveřejníme do konce roku 2021 data o uhlíkové stopě všech našich přibližně 45 000 produktů.

S myšlenkou lepšího nakládání se zdroji pracujeme jak při navrhování výrobků, tak při jejich recyklaci na konci životního cyklu. Prosazujeme principy cirkulární ekonomiky a ekodesignu, který vedle funkčnosti a úspornosti zavádí i další kritérium v podobě environmentální šetrnosti.

Oba tyto přístupy, tedy ekodesign a posilování cirkularit, se odrážejí v doplňování či nahrazování fosilních zdrojů, jež doposud představovaly nepostradatelný vstup chemické výroby, biomasou či recyklátem. V duchu cirkulární ekonomiky se taktéž snažíme zdokonalit systém recyklace. Projekt ChemCycling má potenciál doplnit tradiční mechanickou recyklaci a výrazně posílit míru recyklace plastů: díky termochemické recyklaci můžeme využít až 70 % smíšeného plastového odpadu. Tím bychom možnou míru recyklace navýšili až na trojnásobek. Cirkulárním aktivitám BASF dává rámec korporátní Program cirkulární ekonomiky, který naše skupina vyhlásila s cílem zvýšit do roku 2030 globální obrat z cirkulárních řešení na 17 miliard eur.

lární ekonomiky, který naše skupina vyhlásila s cílem zvýšit do roku 2030 globální obrat z cirkulárních řešení na 17 miliard eur.

Máte nějaký zajímavý případ projektu, jenž sleduje ekologické, ekonomické a společenské zájmy, z České republiky?

Česká republika je jedním z míst, kde realizujeme iniciativu Farm Network Sustainability. Tu tvoří ve spolupráci s BASF nezávislí zemědělci, ekologické organizace, univerzity, výzkumné ústavy a průmyslové společnosti. V rámci projektu testujeme řadu opatření v oblasti druhové rozmanitosti. Úspěch těchto opatření sledují a vyhodnocují externí odborníci, prověřená řešení se následně dostávají do širší praxe. Významným partnerem projektu se u nás stala farma Lukavec.

V souvislosti s nejnovějšími trendy výživy, stravování, pěstování se dostává věda do nové pozice – musí řešit více souvislostí, než bývalo zvykem. Daří se to?

Konkrétně v produkci potravin má věda důležitý a nelehký úkol. Situace zemědělců nebyla ani dříve růžová, v důsledku klimatických změn i společenského vývoje se ale stává čím dál zapeklitější a bez podpory vědy by se mohla stát bezvýchodnou. BASF tu vnímá nejen businessový potenciál, ale také potřebu podpořit celé odvětví a pomoci k jeho modernizaci. Proto právě sem míří nemalá část našich investic. Jen za rok 2020 jsme na R & D v rámci zemědělství vynaložili 0,9 miliardy eur, což je zhruba 11 % tržeb naší agro divize. Vývoj zemědělských inovací se podobá řešení rovnice o mnoha neznámých: zatímco světová populace roste a v roce 2050 dosáhne počtu 9,7 miliardy lidí, množství orné půdy zůstává konečné. Současně s tím postupuje globální oteplování, které má na zemědělskou produkci negativní dopady. Navíc se neustále zpřísňují společenské požadavky na udržitelnost zemědělské produkce a ochranu biologické rozmanitosti, což se projevuje mj. v legislativě. Právě narůstá-

BASF prosazuje zpracování plastů podle zásad cirkulární ekonomiky

Česká BASF nabízí řešení také v rámci digitalizace zemědělství

jičí tlak legislativních omezení snižuje dostupnost účinných látek určených pro ochranu rostlin: podle odhadů zůstane do roku 2022 na evropském trhu jen 13 % aktuálně registrovaných a komerčně používaných účinných látek. Sečteno a podtrženo, produktivita zemědělství musí podle odhadů stoupnout o 50 % a paralelně s tím je nutné pomoci nových produktů posílit udržitelnost zemědělství i odolnost rostlin vůči stresu. Zní to možná paradoxně, ale agrochemický gigant jako BASF se prostřednictvím digitálních nástrojů, jež zemědělcům poskytuje, zasazuje o to, aby zemědělská chemie byla co nejšetrnější, neefektivnější a aby se jí používalo jen tolik, kolik je nezbytně nutné. Že se nám v hledání rovnováhy mezi ekonomickými, ekologickými a společenskými požadavky daří, o tom svědčí nejen know-how získané ve spolupráci např. s farmou Lukavec, ale především strmě rostoucí poptávka po hlavních dvou aplikacích, které BASF nabízí. Těmi jsou SCOUTING a FIELD MANAGER. SCOUTING používalo na přelomu roku 3,6 miliónu zemědělců, tedy o 80 % více než v předchozím roce; oproti tomu FIELD MANAGER zaznamenal 140% navýšení celkového počtu uživatelů na 39 000 a plocha obdělávaná s pomocí této aplikace vzrostla o více než 70 % na hodnotu přesahující 4,7 miliónu hektarů.

Vaši vývojáři tedy soustřeďují svou pozornost především na hnojiva a ochranné látky, jež jsou více v souladu se snahou krajiny neníčit, nýbrž šetřit a zároveň pečovat o výnosy plodin tak, aby dokázaly plodit více a kvalitněji?

Jednu z našich vlajkových lodí tvoří precizní zemědělství, nicméně v hledáčku nemáme zdaleka jen agro problematiku. Široké rozkročení BASF se propisuje i do toho, že nikdy nesázíme na jedinou kartu: vedle zemědělské problematiky se věnujeme také elektromobilitě nebo třeba vývoji nových, ekologicky šetrnějších plastů. Abych se ale vrátili k zemědělství, zde přicházíme i na český trh s velmi

zajímavými novinkami. Budou jimi například fungicidy na bázi nové účinné látky Revysol. Ty dají zemědělcům větší nezávislost na nepříznivých podmínkách, jako jsou dešť, nízké teploty nebo extrémní sluneční záření. Pro zemědělský sektor je to skvělá zpráva, protože zavedení fungicidů na bázi Revysolu přichází v době, kdy úřady podrobují přípravky dál přísnějším kritériím.

V portfoliu BASF nově figurují rovněž přípravky pro management dusíku Vizura a Limus. Tyto tzv. inhibitory dusíku stabilizují dusík v půdě po aplikaci o 10–14 dní déle. Hnojení se tak stává rentabilnějším a přispívá ke snížení emisí amoniakálního dusíku o 40–50 %. BASF současně vyvinula herbicidní účinnou látku Luximo. To bude první nově registrovaný graminicid na trhu za více než 20 let, jenž přinese nový způsob regulace plevelů. Účinná látka se skládá více než z 50 % z obnovitelných surovin, mj. z přírodní pryskyřice nebo vedlejších produktů výroby papíru.

Hledáte pro spolupráci na určitých projektech české talenty?

Ano, tomu jsme rozhodně otevření a podobné možnosti vítáme. Svědčí o tom zapojení české BASF do evropského inovačního maratonu GreenHack, který se odehrál 11. a 12. června v Praze. V rámci této akce oslovujeme etické hackery, kteří využívají svých schopností v zájmu společnosti.

Další kapitolu tvoří spolupráce s vědeckými a výzkumnými pracovišti. Na lokální úrovni spolupracujeme s různými českými vysokými školami technologického zaměření, v letošním roce jsme si dali za úkol tyto vzájemné synergie dále prohloubit. Těto spolupráce si velmi

ceníme, rádi bychom ji posílili. Její rozsah je nicméně v určité podobě limitován tím, že české zastoupení BASF patří ve skupině mezi ty relativně menší – vzhledem k tomu nejsou naše potřeby srovnatelné například s potřebami centrály nebo zastoupeními na větších trzích, než je ten český. Na druhou stranu hledání talentů představuje globální soutěž a naše skupina o chytré hlavy z českých univerzit rozhodně stojí, i když se nedá předem určit, zda se talentovaný uchazeč uplatní spíše v české BASF, na centrále, nebo jinde ve světě.

Kde všude se v České republice můžeme setkat s vašimi výrobky?

Na českém trhu působíme zejména v zemědělství a automobilovém průmyslu. Protože podnikáme v B2B segmentu, koncový zákazník často ani neví, že běžně používá předměty s podílem naší chemie. Některý z produktů či řešení BASF v sobě skrývá třeba každé vozidlo značky Škoda – může jít o nejrůznější součásti od aplikovaných povrchových úprav přes lakování karosérií i plastových dílů až po brzdovou kapalinu.

Obrat mělo české zastoupení BASF v loňském roce 623 miliónů eur. Také letos zaznamenáváte velké úspěchy. V čem především?

Možná bych se nejdříve ještě vrátil k loňskému roku, který byl poznamenán covidem a výpadkem automobilového průmyslu po dobu téměř celého druhého čtvrtletí. Kvůli silnému napojení české BASF na segment automotive jsme v jarních měsících evidovali citelné snížení

tržeb, jež ale díky mimořádnému zapojení všech kolegů dokázal vyrovnat solidní výkon v závěru roku. Negativní efekt navíc bohatě kompenzovaly zisky z katalyzátorů, což je naše specialita: výrobci automobilů dodávajíme katalyzátory, které splňují nejprísnější emisní nor-

mu Euro 6D. Ve výsledku jsme tak vykázali meziroční nárůst tržeb o 10,6 %.

Loňské oslabení automotive má v kombinaci s aktuálním posílením průmyslové produkce za následek, že si letos v druhém kvartále vedeme velice dobře, a to jak v absolutních číslech, tak zvláště v meziročním srovnání. Pokud data ČSÚ hovoří o tom, že průmyslová produkce v dubnu meziročně vzrostla o 55,1 %, za BASF mohu potvrdit, že současně oživení je opravdu jedinečné. Konkrétně nyní registrujeme značný zájem o polyuretany, technické plasty či katalyzátory a daří se rovněž naší agro divizi, ačkoli sezóna nastala letos kvůli počasí trochu opožděně.

za odpovědi poděkovala Eva Brixí

Naše odpověď zní, že je třeba vyvíjet a tvořit chemii pro trvale udržitelnou budoucnost, tedy takovou, jež bude vyhovovat požadavkům našich partnerů, zákazníků i současné legislativy a která podpoří průmysl, jeho růst a inovace napříč segmenty.

Co těší a trápí **pěstitele brambor**

Petr Hanka

Jaké brambory dostanou letos vaši zákazníci na stůl?

Mohu říci, že zdravotní stav velmi raných a raných odrůd je velice dobrý. Ovlivnilo ho počasí, zejména chladné a deštivé jaro. První brambory jsme ale začali sklízet s dvoutýdenním zpožděním. Pěstujeme je na 180 hektarech, z toho polovinu tvoří pozdní konzumní odrůdy.

Po zahájení sběru hlíz v polovině června začaly teploty stoupat, a dokonce mají překročit tropické hodnoty. Vyhovuje vám to?

Ne, vedra nám komplikují sklizeň. Pokud se přiblíží třiceti stupňům a dál budou stoupat, budeme sbírat brambory jen v noci. Hlízy při těchto teplotách už nerostou. Ale na proměnlivé počasí jsme zvyklí, větší starosti máme s odbytem.

Není o vaši úrodu zájem?

Samozřejmě že je, ale my potřebujeme, aby obchodní řetězce od nás odebíraly sklizeň pravidelně, plynule. Rané brambory mají velmi krátkou dobu spotřeby. Dokážeme je dodat z pole na pulty do 24 až 48 hodin, tedy čerstvé, v nejlepší jakosti. Pokud však odběratel sežene na trhu zboží za velmi nízkou cenu, například přebytek ze západní Evropy, odstaví nás. Nemáme pak sklizené, vyprané a vytříděné brambory kam dát, rychle se znehodnotí. Proto je pro domácí pěstitele, jako jsme my, nejdůležitější, aby český spotřebitel naše výrobky požadoval a obchod je spolehlivě a průběžně odebíral.

Smlouvy neplatí?

Pokud zůstane hlavním parametrem při výběru cena, situace se nezlepší. Uzavíráme dodavatelско-odběratelské smlouvy. Avšak partner

léto u nás začíná prvními novými bramborami. A k nim patří na talíř smažený květák. Vše samozřejmě od českých pěstitelů. Tentokrát jsme si vinou zpožděné vegetace počkali o něco déle, ale stálo to za to, jídlo chutná znamenitě. A jak „chutná“ letošní rok těm, kteří pro nás potraviny připravují? Vyjeli jsme za nimi do úrodného Polabí u Mělníka, kde se stéká Labe s Vltavou. A na vlastní oči viděli sběr a posklizňovou úpravu raných brambor a mohli pohovořit s lidmi na poli. Otázky nám zodpověděl majitel společnosti Hanka Mochov, s.r.o., a člen představenstva Agrární komory ČR Petr Hanka.

může z nějakého důvodu zboží odmítnout. A proti tomu v praxi nemáme žádnou účinnou obranu, protože čas hraje proti nám. Na druhou stranu musím konstatovat, že situace se o mnoho zlepšila. Před pár lety s námi obchodní řetězce, které představují 80 % trhu, jednaly podstatně hůř.

Pozná a vyžaduje zákazník výpěstky domácího původu, ve vašem případě kvalitní čerstvou zeleninu a rané brambory z Polabí?

Víme o tom, že spotřebitel stále víc preferuje české potraviny. Proto je nabízíme tak, aby si mohl vybrat. Pomocí má i nový systém kvality QCZ, do něhož se už letos přihlásilo sto bramborařů. Jejich produkce musí splňovat přísnější kritéria. Jedním z hlavních je snižování intenzity chemické ochrany rostlin a používání menších dávek strojních hnojiv. Jde o kontrolovatelnou a dohledatelnou produkci brambor. Stát letos na program kvality QCZ uvolnil pro pěstitele 50 miliónů korun.

Jak jsme na tom se soběstačností v produkci brambor?

Česká republika musí dovážet asi čtvrtinu své potřeby. Není to proto, že nejsme schopni více brambor vypěstovat. Otázkou jsou ceny, jak jsem už naznačil. Když vznikne někde na trhu

přebytek, obchodníci ho nakoupí za velmi výhodnou cenu. Lacino se vykupuje nadsmluvní produkce. České zemědělství proto potřebuje nejen stabilitu odbytu, ale i srovnatelnou dotační podporu se západními státy EU, aby jim mohlo konkurovat.

A nechybí někdy zájem pěstitelů o tyto komodity?

Zemědělci opravdu často dávají přednost jistotě, tedy především pěstování obilovin a řepky, což znamená uzavřít v zimě kontrakt na sklizeň a klidně spát. Rané brambory a zelenina jsou rizikovější, vyžadují hodně péče a odbyt bývá nejistý.

Je pravda, že se na domácích polích hnojí a postřikuje méně, než je v Evropě běžné?

Předseda Českého bramborařského svazu Josef Králíček uvádí, že používáme přibližně polovinu chemických prostředků než na Západě. Tam se porosty brambor stříkají proti plísni 11–13krát, u nás šestkrát. Může to však brzy přinést problém, pokud bude Evropská unie vyžadovat pokles dávkování, například o 30 %. My už v podstatě prostor k omezení chemické ochrany a výživy rostlin máme minimální.

hodně úspěchů popřál Pavel Kačer
foto: Pavel Kačer

Přál bych si, abychom se poučili a aby mobil uměl přišívat knoflíky

Brigádní generál v záloze Ing. Andor Šándor má celkem jasno: Nic nemáme v životě jisté, a proto je třeba žít vstřícně, s pokorou, nyní a teď. Vážít si toho, že tady jsme, snažit se vlastním přispěním k tomu, aby bylo dobře, a to nejen nám. Neplýtvat energií na žabomyší války a nepotřebné ego, ale využít ji v čase, který přece jen plyne všem stejně a odměňuje víc než spravedlivě. Jak on hodnotí období, jímž procházíme?

Ing. Andor Šándor

Mnozí se přiklánějí k názoru, že se po překonání covidové pandemie náš život změní. Myslíte si to také?

Ano, myslím že ano, očekávat se to dá. Spousta lidí podlehl vládním výrokům o tom, že jsme vlastně ve válce, a to jsou silná slova, která budí ještě silnější emoce. Jenže ve válce to vypadá úplně jinak. Tam nejde o nošení roušek. Abych byl přesnější – pandemie rozdělila lidi na ty, co se báli, a ti se budou bát i dál, zejména starší a nemocní, kteří se přece jen nechají snadněji různými informacemi ovlivnit. Pak zde bude druhá skupina lidí, zejména mladších, která tolik panice nepropadla a také má relativně dobrou kondici. Ta bude žít dál a stejně, bude chtít spokojeně bydlet, jíst, bavit se, mít relativně dobře „ošéfovanou“ kariéru, vliv koronaviru tato skupina tolik nevnímá. Rozdělíme to tedy na dva břehy, na jednom budou ti, kdo mají strach, a na druhém ti, kteří strach odmítají. Změní se ale také podle mne například struktura služeb. Řada poskytovatelů služeb v minulých měsících převedla svoje podnikání z oficiálních míst, která byla vládou uzavřena, do svých bytů, tedy mimo zdanitelnou sféru. Otázkou je, kolik z nich se vrátí do původních provozoven a kolik jich zůstane v této šedé sféře. Rozhodně dojde ke zdražení velkého spektra zboží a služeb. Něco zdraží hned a něco postupně.

Do jaké míry se změní náš život, bude záležet na tom, jak se společnost vyrovná s nově nabytou zkušeností z této nemoci a všemi restrikcemi, kterými musela projít. Že to všichni zvládnou na jedničku, by bylo naivní očekávat.

Dá se říci, že poslední rok ukázal, že svým způsobem došlo na vaše slova? Tedy že lidé, firmy, stát mají uvažovat více pragmatičtěji, počítat s tím, že rizika jsou, mění se, přibývají? Že máme být přiměřeně obezřetní a že prevence je vždy výhodnější, než hasit požár?

Já bych si strašně přál, aby se lidé z krize poučili. Aby třeba zdravotnická zařízení nebyla řízena s ohledem na ekonomický ukazatel, ale byly v nich vytvořeny rezervy, které nás sice budou stát peníze, ale v případě potřeby nebudeme muset stavět nesmyslné nemocnice, které nikdy neuvedeme do provozu. V kontextu zdravotnictví bychom měli vážně uvažovat o tom, zda nepřijmeme taková opa-

tření, především platová ohodnocení zdravotníků, aby se alespoň část z nich vrátila ze zahraničí zpět do ČR.

Krizová legislativa by měla být zásadně přehodnocena a neměla by být ušita horkou jehlou. Zákon o krizovém řízení 240/2000 byl napsán především jako reakce na povodně. Potřebujeme však takový zákon, který bude reakcí na větší množství existujících hrozeb. Pandemie ukázala, jak závislí jsme na zahraničí, není nutné připomínat absolutní nedostatek zdravotnického materiálu a nutnost jeho předraženého nákupu z Číny.

Sedm z devíti potravinových řetězců je v rukou nadnárodních společností. Dá se říci, že o tom, co jíme a v jaké kvalitě, se rozhoduje mimo naší zemi. Dosavadní krizový zákon nedával možnost státu a samosprávám vymoci na soukromých vlastnících, aby fungovali v jejich prospěch, to obzvlášť platí o velkých nadnárodních společnostech. V této době se rovněž plánuje zásadní přezbrojení armády ČR. Nejsem proti novým bojovým vozidlům či systémům protivzdušné obrany, ale i ten největší pacifista mi dá za pravdu, že tyto systémy, které chceme koupit, nám nepomohou řešit období koronavirové pandemie. Proto bychom měli uvažovat, v kontextu i jiných hrozeb, o jistém návratu k výstavbě lehkých jednotek teritoriální obrany, které by mohly být účinné, do různých krizí, včas zapojeny. V každém případě armáda svoji roli v pandemii splnila dobře a ukázalo se, že princip, na kterém je budována, tzn. jednotné velení, řízení a spojení, jsou ty principy, které potřebujeme obecně v krizovém řízení. No a co vzkázat občanům? Společte, občane, především vždy sami na sebe. Stát vám na jaře otevřel galanterie, abyste mohli šít roušky, protože sám je neměl. Znovu se ukázalo, že každý by měl o sobě více přemýšlet a vzít osud do svých rukou, tak, aby byl případně v obdobných situacích maximálně soběstačný. Možná to zní zbytečně nadčasově, ale tak to prostě je. Spoléhat na sebe je tedy určité východisko.

Pamatují si na jednu z vašich knih, kde doporučujete řídit se jednoduchými pravidly pro případ nenadálých situací – mít v zásobě balenou vodu, nějaké ty konzervy, určité typy léků, zápalky, svíčky, záložní baterii k mobilu a jiným zařízením... Platí to po zkušenosti s koronavirem v ještě naléhavějším úhlu pohledu?

Za tím, co jsem tehdy napsal, si stojím. A jsem přesvědčen o tom, že loni na jaře jsme se mohli dostat do situace, že bude narušeno zásobování potravinami. I když jsme v televizi slyšeli, že vše stále bez problémů funguje. Stačí si jen vzpomenout, jak u hranic stály šňůry kamionů. Nevěděli jsme, jak koronavirus pů-

sobí, jak se bude šířit, kteří lidé jsou ohroženi, zda se nebudou muset uzavřít některé velké provozy... A čeho se najíte, když potraviny dojdou nebo bude jejich sortiment zásadně zúžen? Obecně stále platí, že štěstí přeje připraveným. Jistě si každý vzpomene, jak jsme před rokem fungovali – choroba v sobě nesla strach z neznámého, politici si nevěděli rady, čerpali zkušenosti ze zahraničí. Logicky se tedy dopustili řady chyb. Bohužel v nich pokračovali i v tomto roce,

Proto bychom měli uvažovat, v kontextu i jiných hrozeb, o jistém návratu k výstavbě lehkých jednotek teritoriální obrany, které by mohly být účinné, do různých krizí, včas zapojeny.

čovali i v tomto roce, což vede k jasnému konstatování, že jsme pandemii, jako takovou, včetně 30 000 mrtvých, nezvládli. Byl bych rád, abychom teď už nežili pouze z obav z virových chorob. Vezměte si například, že na planetě je asi sto činných sopek, jejich aktivace, ne samozřejmě všech najednou, může ohrozit celou Zemi. Existuje řada přírodních hrozeb, hrozby plynoucí z naší činnosti, ale nijak nás to nevzrušuje. Tím nemyslím, že je třeba žít ve strachu, jen bych rád naznačil, že jistá dávka obezřetnosti by byla namístě.

Když se podíváte na současné třicátátníky, tak ti zatím žili svým způsobem zcela bezstarostně. Nevědí, co je válka, mohou cestovat, mají vše potřebné, baví se, nic jim vlastně nechybí. Přesto jsou zranitelnější, než naše generace. Za minulého režimu život zdaleka nebyl ideální, ale byla tu jistá sebereflexe, zpátečka, jiná reakce než dnes. Mladí nemají v současnosti s čím srovnávat, zdánlivě nemají zač bojovat, podléhají informační explozi, technologiím, které jsou užitečné jen tehdy, když člověku skutečně pomáhají a umí je využívat. I to představuje problém.

V neobvyklých konstelacích nastupuje krizové řízení. Vy ho vyučujete, je to jedna z vašich specializací. Měl by mít stát v záloze pro jakýkoli případ sešranou jednotku špičkových krizových manažerů? A má ji Česká republika?

Každý stát má vlastní krizové orgány, problém je ale to, že politici, kteří stát na různých úrovních vedou, až na výjimky, nemají žádné velké zkušenosti. Ani pro problematiku bezpečnosti a krizového řízení nejsou nijak připravováni. Proto vznikají různé poradní orgány, aniž by v tom byl větší řád. Vzpomeňte, jak k věci přistupoval premiér. Odmítal svolat ústřední krizový štáb, a když jej nakonec svolal, tak z politických důvodů do jeho čela neustanovil toho, kdo by jím logicky měl být, a to v tomto případě ministr vnitra, ale náměstka ministra zdravotnictví, v té době Romana Prymulu. Naštěstí lidé ve výkonu (hasiči, policisté, záchranáři), kteří řeší krizové situace dnes a denně, obstáli se ctí. Krizový zákon, jak už jsem zmínil, je napsaný ze zkušeností z povodní. Nejen v bezpečnostní legislativě bychom měli spíše se naučit žít a konat v duchu zákona, nikoliv podle zákona. Nikdy nebudeme schopni vtěsnat každou možnou životní alternativu do zákonných úprav. Proto při tomto přístupu bude docházet k argumentům: „Není to v zákoně, není to možné.“ Zákony mají vymezit rámec, kdy je možné a za jak-

ých okolností omezit lidská práva a svobody – to by mělo být napsáno nezpochybnitelným způsobem.

Ne vše se dá naplánavat, a už zdaleka ne předvídat. Zejména to, co jsme

dosud četli jen v sci-fi literatuře. Přesto lékaři, virologové, epidemiologové naznačují, že mohou přijít další pohromy podobné té koronavirové. Co byste jako odborník na krizový management doporučoval v rámci prevence? Mít ve skladech takové zásoby, které tam skutečně patří? Mít politiky, kteří nehrají o své ego a neplývají časem? Vyrábět více zdravotnických prostředků u nás? Více dbát už jednou provždy na hygienu v dopravních prostředcích nebo čekárnách u lékáře? Podřídit informační politiku státu určitým pravidlům?

Měli bychom konat s velkou dávkou předvídatelnosti. Jenže jak to udělat? Musíme si uvědomit, že koho jsme si zvolili ve volbách, toho máme. Pokud bude místo skutečného řízení společnosti PR bramboračka, jak jsme toho byli svědky, místo činů jen tiskové konference, jaký je z toho užitek? Nemůže to dobře dopadnout. Základem řešení musí být pořádná analýza. A stát nebyl schopen využít ani poradní

týmy všech profesí, aby to řešení hledal. Tato krize ukázala, více než kterákoli jiná, že především veřejnoprávní média dávala rozsáhlý prostor odborníkům, kteří prosazovali oficiální vládní názor k jejímu řešení. A to i v situaci, kdy nebylo zcela zřejmé, že byl tím správným. Dovolím si tvrdit, že tu vznikla jistá forma „epidemiokracie“, kdy někteří zastávali rigidní názor, jak si poradit s virem tím, že nás všechny budou absolutně izolovat, což je asi nejlepší řešení obecně, ale v praxi vůbec nepamatuje na to, co to udělá s ostatními stránkami života člověka a společnosti. Ti, kdo měli jiný názor, a nelze říci, že jenom špatný, byli ostrakizováni a stali se předmětem výsměchu. Ani krize by neměla znamenat, že budeme v demokratické společnosti potírat svobodu názorů a bránit lidem v diskuzi. Na druhou stranu sociální sítě, a některá internetová média, stojí za obrovským rozšířením dezinformací,

Znovu se ukázalo, že každý by měl o sobě více přemýšlet a vzít osud do svých rukou, tak, aby byl případně v obdobných situacích maximálně soběstačný. Možná to zní zbytečně nadčasově, ale tak to prostě je. Spoléhat na sebe je tedy určité východisko.

od těch relativně sofistikovaných až po naprosté hlouposti. Bohužel i ty si našly své horlivé zastánce. Jistěže vakcinace je způsob, jak se s virem vypořádat, na druhou stranu by bylo pokrytecké nevidět, že za tímto lékařským opatřením jsou obrovské zisky farmaceutických společností a lidí, kteří jsou na tento proces napojeni. Velmi málo se v minulosti, ale i nyní, hovořilo o nutnosti zdravotního životního stylu, budování přirozené imunity, a to už od těch nejmenších. Naše prvenství v obezitě zcela nepochybně přispělo k tomu, že u nás zemřelo příliš mnoho lidí. Kdybychom žili zdravě, možná bychom nemuseli tolik umírat. Přesto, že hlavním cílem všech těchto opatření bylo ochránit rizikové skupiny, tak se nám to vůbec nepovedlo. Kvůli menšině byla zavřena většina,

a zdraví musí dokazovat, že nejsou nemocní. Byly odmítnuty názory, např. prof. Berana, o ochraně rizikových skupin tím, že to nelze udělat. A to od lidí, kteří možná nemají schopnost organizovat ani vlastní rodi-

nu. Myslím si, že toto byl jeden z důvodů, proč jsme pandemií prohráli a zároveň jako většinová společnost utrpěli velké množství ztrát. S těmito ztrátami se budeme muset ještě v budoucnosti vypořádávat. Stát selhal, to je realita.

Válečné bitvy vyhrávali ti, kdož měli silné vůdce, osobnosti, které dokázaly aktivovat ostatní, dodat jim odvalu, sílu, naplnit je vírou. Nechyběl nám právě tento pohled na věc? Možná by to spouště lidem odlehčilo na psychice, nebylo by tolik těch, kteří propadli beznaději. Až se bude s odstupem času analyzovat, jak ČR zvládla pandemii, v čem byste byl nejvíce kritický? Co se nepovedlo, a co naopak ano?

Souhlasím, chyběl leader, který by lidi stmeloval, ne aby opakoval, že jsme ve válce. Když potřebujete něco vyřešit, musíte nabídnout

nout východiska, musíte umět říci i to, že my nevíme, my neumíme. Ale musíte to sdělit. A nelze konat tak, že se nedomluví vláda s opozicí. Víte, i Churchill měl během druhé světové války vládu sestavenou i s opozicí. Tehdy se na vítězství ve válce s nacistickým Německem podíleli všichni. Tentokrát u nás selhal i prezident. On se nestal jedním prvkem, přitom měl být vůdce, měl ukazovat cestu. Když politici neumějí předstoupit s pravdou, když neumějí ukazovat směr, lidem pečlivě vysvětlovat, proč se děje to či ono, pak nastupují dezinformátoři. Pokud někteří politici lžou, o to hůře pro lidi, o to lépe pro dezinformace.

Krise nás stála zbytečně mnoho lidských životů, a ještě není konec. To, co přijde, bude složité, zanedbaná léčba řady nemocí, psychická traumata, někteří lidé budou cítit velkou nejistotu. Říjnové volby by neměly být o tom, jestli Babiš ano, nebo Babiš ne. Měly by být o tom, abychom měli vládu, která pomůže naší společnosti vyrovnat se s následky pandemie, a to ve všech oblastech.

Jak jste vnímal uplynulý rok vy osobně? Báli jste se také? Omezil jste osobní kontakty? Pomáhal jste potřebným?

Měl jsem s kamarádkou herečkou Zlatou Adamovskou společný rozhovor, kde jsem říkal: „Nebojme se nemoci, ale mějme z ní respekt.“ Na základě své anamnézy jsem se bát nemusel, jsem celkem v kondici. Přesto jsem v prosinci koronavirus prodělal. Nejsem antirouškař, není třeba dělat revoltu. Na druhé straně strach a panika napáchaly mnoho škod. Přišli jsme o pracovní příležitosti, o mnoho osobních kontaktů, o lidskou energii, kterou vedle sebe člověk prostě potřebuje. Já osobně jsem se snažil žít zdravě, dbal jsem na psychickou hygienu, aby mě nejrůznější restriktce nebolely. Nejsem introvert, rád jsem mezi lidmi. Ale také v mém věku nechci ztrácet další rok „nicneděláním“. S kapelou jsme přestali hrát na pět měsíců, tak jsem si bubnoval alespoň doma. Nemohl jsem přednášet, přišel jsem o zakázky. Stejně jako jiní jsem ledacos obětoval, protože jsem musel. Všichni ale platíme vysokou cenu za to, co se stalo.

Některých aktivit jsem se však nevzdal. S kolegou Šedivým jsme pracovali zdarma pro Magistrát hlavního města Prahy, připravili jsme krizové řízení, aby magistrát obstál v případech, že by se situace vyhroutil. Praha docela obstála, a to mě těší.

Konspirační teorie o vzniku viru a nových očkovacích vakcínách stále existují. Příkládníte se k některé z nich?

Ne, ty jsou a budou, ale moc jim nevěřím. Takové pitomosti mne nevyvedou z míry. Takové řeči, jako že v Moderně jsou čipy, to jsou holé nesmysly. Navíc 18 let jsem strávil ve vojenském zpravodajství, a tak vím, jak tyhle informace vznikají, jak je vyhodnotit, jak s nimi pracovat, jak zacházet s tím, čemu jsou lidé

náchylní věřit. A k teoriím, jak se virus dostal na svět, no, nemyslím, že by byl uměle vytvořený, ale stát se opravdu mohlo, že utekl z vychánské laboratoře a Čína tuto věc tajila. Kdyby zareagovala rychle a odpovědně, nemuseli jsme být v takovéto situaci.

Někteří tvrdí, že virus je zaslouženou „odměnou“ pro rozmařilé lidstvo, které drancuje a ničí planetu bez ohledu na cokoli, že je to výsledek kapitalistického způsobu podnikání, které má potřebu vyšších a vyšších zisků v genech, že je to bezohledný spotřebitelský způsob života, morální úpadek společnosti...

Tak příkrý bych nebyl, ale je jasné, že globalizace přispívá k šíření chorob, ničení životního prostředí apod. Spotřební způsob života se negativně podepisuje na stavu světa, ve kterém žijeme.

Pro firmy to znamenalo zejména příležitost ozdravit způsob práce, jinak reagovat, jinak řídit, jinak měnit. Ty, co neudělaly nic, se odsuzují k brzkým potížím. Vytěží z toho ty firmy, které pochopily, že krize je reálná příležitost, která něco naznačuje. Každá krize má nechat umřít to špatné a dát prostor novému.

Jaký závěr z nové zkušenosti by si mohly udělat firmy? Zejména pokud jde o zvládnání krizových okamžiků?

Krise ukázala, jak jsou firmy připraveny. Zda mají plány, postupy, systémy, náhradní zdroje energie, lidské kapacity, jak se dá vyrábět či jak poskytovat služby v režimu omezení, co přinese práce na home office. Zda tím ušetříme, zda se dá dělat něco jinak. Pro firmy to znamenalo zejména příležitost ozdravit způsob práce, jinak reagovat, jinak řídit, jinak měnit. Ty, co neudělaly nic, se odsuzují k brzkým potížím. Vytěží z toho ty firmy, které pochopily, že krize je reálná příležitost, která něco naznačuje. Každá krize má nechat umřít to špatné a dát prostor novému.

Já mám svou vlastní teorii – mnozí z nás přestali tvrdě fyzicky pracovat (jen sport to nezachrání), žijí v budovách, a ne venku, a jsou méně odolní než předchozí generace. Nezažili válku. Zkrátka jsme jako v bavlnce. To není výtka, to je fakt. Na druhé straně podléháme informační smrti, nátlaku technologií a neumíme s tlakem doby zacházet. Zranitelná je naše psychika. Co s tím?

To je pravda, naše psychika je zranitelná. A v krizi se to ještě více projeví. Jak funguje dnešní společnost? Například pořídíme si děti,

a aby nás neotravovaly, nabídneme jim virtuální svět (smartphone, notebook atd.). Pustíme je do života na sítích, aniž bychom jim řekli, že ten virtuální život je stejně nebezpečný, nebo možná ještě nebezpečnější, než ten reálný. Život na sociálních sítích nemůže být alternativou skutečným lidským kontaktům. Vždyť mnoho z našich dětí už nemá běžné kamarády, znají se teď jen virtuálně. To není zdravé pro normální vývoj lidského jedince. Koronavirus přišel po letech hojnosti a relativně bezpečného způsobu života. Kdyby se objevil po 2. světové válce, asi by se nijak zásadně nemedializoval, protože lidé měli jiné starosti, a to vyrovnat se s následky války. Bohužel v dnešní době se koronavirus stal součástí mediální síly a manipulace. Menšina na tom vydělala, většina bohužel ztratila.

Změní se tedy nějak náš život? Budeme prozíravější, pokornější, budeme si více vážit zdraví i hodnot, jež máme k dispozici? Budeme na sebe vlídnější? Budeme přemýšlet v souvislostech? Asi na chvíli...

Domnívám se, že koronavirová krize více prohloubí rozdíly mezi chudými a bohatými.

Různí lidé si ponesou různá traumata, která se nutně budou promítat do jejich soukromého i pracovního života. Obávám se, že pro všechny nebude dost těch, kteří by je léčili. Jednou z možností, jak se s tímto vypořádat, je, že nová vláda, a to nechci být naivní, bude chápat, že jejím hlavním cílem nejméně na další čtyři roky je vyvést společnost z krize. Dát každému jednomu člověku svoje místo, poprat se s traumaty a vrátit se, pokud možno, co nejrychleji do kvalitního způsobu života. Bude-li pokračovat politický marasmus, kterého jsme dnes a denně svědky, nelze čekat společnost šťastných a usmívajících se lidí. Současný svět si nelze již představit bez technologií, které nám umožňují současnou úroveň života. Neměli bychom jim ale propadat za každou cenu. Když to odlehčím, tak mně by se třeba líbil mobil, který umí přišívat knoflíky.

Na základě svých zkušeností si myslím, že by této zemi pomohlo, kdyby se lidé uměli semknout na delší dobu, nikoliv jen ta chvilková vzdušná vášň, když spontánně šijeme roušky, rozvážíme je následně potřebným, či naši hokejisté přivážejí zlato z olympijských her. V rodině, ve školách, ale i z politické úrovně by mělo být mnohem více připomínáno, čím si tento národ za několik staletí prošel, připomínat bychom si měli vše dobré, co vytvořil, a neměli strkat hlavu do písku, když zklame. Potřebujeme pozitivní motivaci, na základě které se konečně vytvoří občanská společnost, která bude generovat neformální vůdce, kteří se poté přetaví v politické představitele tohoto státu. Iniciativa musí jít zdola. Musí nás začít zajímat, jak bude vypadat ulice, čtvrť, dům. Ať budeme konat cokoli, tak nesmíme zapomínat na to, že svoboda musí jít ruku v ruce s odpovědností.

**za rozhovor poděkovala Eva Brixová
foto: Kateřina Šimková**

Užívejme si léto plnými doušky

Nejen výrobci uzenin, provozovatelé penzionů a hotelů, ale i vodních radovánek, nejen majitelé hradů a zámků, ale všichni ti, které si s létem spojujeme více než s jiným ročním obdobím. Ti všichni po dlouhé době začínají mít opět „napilno“. Jak je tomu ve firmě Uzeniny Beta, o tom vypovídá Jiří Souček, obchodní ředitel:

Léto, na které jsme se dlouho těšili, je v plném proudu. Mimopražské penziony a hotely jsou obsazené, hosté si užívají dovolenou. Grilovací sezóna nabídla své pochoutky a my si na nich zaslouženě pochutnáváme. Už jste si trochu oddechli od stresu, který přinesly uplynulé covidové měsíce?

Děkuji za otázku, ale musím konstatovat, že právě nástupem hezkého počasí, teplejších dnů a konečně pořádného rozvolnění teprve ten pořádný stres začal. Tak jak se začaly objevovat náznaky ukončení nejrůznějších omezení, které již byly toužebně očekávané, začali mít zákazníci chuť na dobroty u grilu, posezení venku a zlepšení si nálady po tak dlouhé době uzávěr a odříkání. U nás naštěstí nedošlo během této doby k žádnému významnému poklesu v odbytu, ale druhá vlna měla již vliv na segment gastronomie, jídelen, vývařoven a dalších provozů.

Právě ale v tento čas byla vidět orientace zákazníků na menší prodejny v jejich okolí a odliv od návštěv nákupních center, kde byla

Jiří Souček

většina provozoven uzavřených. Je s podivem, že až tato situace přiměla odpovědné osoby zabývat se problematikou malých obcí s cílem zajištění základních potřeb a obslužnosti pro místní obyvatele. Není to nijak vzdálená minulost, kdy každý pěl chválu nad vznikajícími obchodními centry, nákupními zónami, ale nikoho nezajímalo úbytkem běžných, malých prodejen. Nyní, kdy se oslabení maloobchodu projevuje v plné síle, budou vynakládány prostředky na zajištění tak základních potřeb, kterými nákup potravin a dalšího sortimentu jistě je.

Správně jste v otázce zmínila mimopražské hotely a penziony. Ano, je to tak. Krkonoše, Jizerské a Krušné hory, Šumava a další turistické oblasti jsou místa, kam se hosté a turisté

vracejí. Také jsme jim za to náležitě vděční, což jistě vnímají i při návštěvách za odpočinkem do jednoho z našich tří objektů. Ať už jde o Chatu Milíře, Chatu na Špici, nebo hotel Churáňov, vždy to jsou místa, kde si každého hosta velmi vážíme, vítáme jej a děkujeme za návštěvu. Je to pro nás velká čest, že si lidé po rozvolnění našli cestu k nám. A jak říká pan správce na Milířích, držíme se krásného sloganu: postaráme se o vás tak, že od nás budete odjíždět o nějaké to deko hezčí. Ta myšlenka má něco do sebe.

Také si říkáte, že pracovat je vlastně docela dobrá zábava?

Práce by vždy měla být člověku zábavou. Není asi nic horšího, než ráno otevřít oči a hned být otrávený z toho, že musím zase do práce. Je pravdou, že ne vždy jsou dny jen veselé, někdy je nutné překonávat spousty překážek, které vyvstanou, ale je naopak výzvou jejich překlenutí a je prima umět si odpoledne říct: byl to těžký, ale fajn den, kdy se mi zase něco povedlo. Odbyt nám neklesal, ale udržoval se po celou dobu na podobné úrovni. Prostě jen nestoupal, jak jsme byli zvyklí v předchozí době. Abych ale pravdu řekl, nebyl čas zabývat se nějakými pohledy do minulosti. Bylo to hlavně o tom, jak hledat nové obchodní příležitosti a možnosti pro nalezení skulin na trhu. Zde musím vyzdvihnout práci našich obchodních zástupců, kteří i přes spousty negativních informací a nálad nepolevili a věnovali svůj čas nacházení nových zákazníků a odbytišť.

Myslíte si, že lidé začali více přemýšlet o tom, jak žít a vážit si pěkných chviliek?

Pokud to neudělali v této době, pak už to nikdy nedoženou a nepřijdou na to, jaké to je, když mohou trávit čas se svými blízkými, přáteli a rodinou. Asi největšími momenty této divné doby byly pokusy o uzavírání sportovišť, přírody a dalších míst pro trávení volného času. Jistě si všichni vzpomenou na zavření vleků, kdy provozovatelé našli jiné způsoby pro transport lyžařů, spuštění vleků po oblevě a krásný vtip, když došlo k otevření bazénů, že voda bude jen v 1., 3. a 5. dráze... Ale zkusme na všechny tyto nesmysly zapomenout a doufat, že nám různí lobbisté za účelem dalších výdělků nezavedou opět restriktce s příchodem podzimu, a koukejme se do budoucnosti a važme si chvil a času strávených v kruhu svých blízkých.

Zpět k drobným radostem. Které z nedávných novinek byste doporučili z vašeho sortimentu ochutnat u táboráku nebo na grilu?

Teď jste uhodila hřebíček na hlavičku. To je právě téma, které nás nenechalo v klidu

a i přes vše možné jsme se věnovali vývoji a zkoušení nových výrobků. Vstoupili jsme do segmentu malospotřebitelských balení, kdy zhruba 20 druhů našich výrobků mohou zákazníci najít v kalibrovaných vaničkách. Zvolili jsme do tohoto balení párky, špekáčky, klobásy, a samozřejmě grilovací program. Dále bych touto cestou rád našim zákazníkům představil novinky v podobě sous-vide výrobků. V naší nabídce naleznete hovězí guláš, pečené koleno bez kostí, moravského vrabce, kuřecí kebab a vepřový gyros. Jde o výrobky vhodné pro rychlou a jednoduchou přípravu doma i na cestách. Mezi další inovace patří pečená klobá-

sa s trávou, klobása s barevným pepřem, klobása jalapeños se sýrem. Výrobky, které již zákazníci zaujaly ihned po uvedení na trh, jsou také krásné kybličky s Podkrkonošskými utopenci, Podkrkonošskými pikantními utopenci a Podkrkonošským gothajem s cibulí. Jde o balení po 600 gramech, tedy akorát optimální velikost k pohoštění či občerstvení při vhodných příležitostech, kterých teď bude víc než dost.

A který výrobek je stále nejprodávanější? Stará dobrá klasika?

V tomto ohledu se nic nemění po dlouhá léta. Mezi klasiku patří šunky. Zákazníci v posledních letech vyhledávají kvalitní, dobré šunky s vysokým obsahem čistých svalových bílkovin, tedy šunky nejvyšší jakosti. Dále mezi tradiční výrobky patří Labský salám originál, Milířské párky se sýrem, no a v klobásách jednoduše vede Milánkova pikantní klobása, Kojetická začouzená, Héviz klobása a do popředí se díky sezóně tlačí klobása jalapeños se sýrem a klobása s trávou.

Nenápadně se blíží podávání přihlášek do 13. ročníku České chuťovky. Zúčastníte se? Vaše uzenářské dobroty patří už k legendě...

No, kdyby nenápadně! Upozornění a vyhlášení dalšího ročníku této vynikající soutěže na mě útočí z odborných tiskovin, e-mailu a telefonátů. Říkám si: času je dost, to počká, ale ten čas tak utíká, že najednou zjistím, že je poslední týden pro podání přihlášky, a to už začne pěkný kalup. Tuto soutěž jsme si opravdu velmi oblíbili. Nejen pro naše úspěchy, ale pro vynikající organizaci, průběh, a hlavně férovost pro všechny výrobce, ať jde o cukrovinky, nápoje, ovoce, zeleninu, pekařinu, uzenářinu, mlékařinu a spousty dalších odvětví ve výrobě potravin, které se díky účasti v této soutěži dostávají do povědomí zákazníků. Určitě se opět zúčastníme, a pravdou je, že díky vynechání slavnostního vyhlášení loňského ročníku, které muselo být zrušeno ze známých důvodů, jsme měli možnost ten čas využít k přípravě dalších novinek. A právě ty budou letos do soutěže přihlášeny. Je pravdou, že se nám v soutěži daří, a proto vytrváme.

Rád bych na začátku léta všem čtenářkám a čtenářům popřál krásné slunečné dny, spousty pohody a hezkých zážitků. Pojďme si opět život užívat plnými doušky!

za rozhovor poděkovala Eva Brixi

Pivovar Svijany uvádí na trh prémiové pivo Šlik

Pivovar Svijany se letos v létě rozhodl překvapit své fanoušky několika novinkami. Mimo jiné exkluzivním sudovým pivem Šlik, které nese jméno jednoho z prvních majitelů svijanského zámku a přilehlého pivovaru Jáchyma Ondřeje Šlika. Hosté vybraných svijanských restaurací si jej navíc budou moci vychutnat v nových designových püllitrech.

Významný protestantský vůdce Jáchym Ondřej Šlik byl prvním z 27 českých pánů, které po prohrané bitvě na Bílé hoře 21. června 1621 – tedy na den přesně před 400 lety – kat Mydlář popravil na Staroměstském náměstí v Praze. Dodnes jej tam připomíná jeden z křížů v dláždění. „Obrátili jsme se do historie, jak si ostatně jeden z nejstarších stále provozovaných pivovarů v českých zemích zaslouží. A koho jiného jsme si mohli zvolit za patrona našeho nového ryze českého ležáku než významného českého šlechtice a bývalého majitele svijanského panství, který za svého života svijanské pivo pil a radoval se z něj,“ řekl ředitel Pivovaru Svijany Roman Havlík. „Našemu nejnovějšímu prémiovému

pivu jméno šlechtice skvěle padne, protože to je pivo navýsost ušlechtilé. Vyrábí se z toho nejlepšího, co tato země dává, vaří se tradičním dvourmutovým způsobem, kvasí v otevřených kádích na spilce a potom patřičně dlouhou dobu zraje v našich ležáckých sklepech,“ představil novinku svijanský sládek Petr Menšík. „Stejně jako za všemi ostatními sedmnácti svijanskými pivy tak i za novým Šlikem stojí poctivé řemeslo, nikoli průmyslová výroba v cylindrokónických tančích.“

Šlik je jedenáctistupňový plnosladový světlý ležák zlatavé barvy. Charakterizuje jej vyvážený poměr řemeslných sladů a tradičních odrůd českého chmele s důrazem na poloraný žatecký červeňák, voda z hlubin Českého ráje a řemeslný výrobní postup. „Využili jsme všechny své zkušenosti a řemeslnou zručnost, abychom tradiční český ležák vyladili do podoby skutečného klenotu,“ zdůraznil Petr Menšík.

Jako prémiové pivo Šlik bude určen výhradně pro gastroprovozy. „Prvotřídní pivo vyžaduje prvotřídní péči a servis, proto budeme

nové pivo dodávat jen do restaurací, u nichž budeme mít jistotu, že jej zákazníkům zvládnou podávat v nejvyšší kvalitě,“ dodal Roman Havlík. „Nové pivo vnímáme i jako podporu české gastronomii. Věříme, že by tento exkluzivní produkt mohl přitáhnout zákazníky zpět do restaurací, a pomoci tak po velmi obtížném roce i jejich provozovatelům.“ (tz)

Muž, který ví, co chce

Tloustneme stále víc. Dostaneme osobního trenéra?

Eva Trajboldová

Bere pojišťovna zřetel na zdravotní stav klienta? Na co se zaměřuje především při stanovení výše pojistného?

Pro stanovení výše pojistného je důležitý věk a zdravotní stav klienta, popřípadě jeho profese a koníčky, aby bylo možné posoudit jejich rizikovitost. Po pravdě řečeno hraje roli i pohlaví, ale toto kritérium bylo v rámci rovnoprávného postavení obou pohlaví zrušeno a pojišťovny pracují s tzv. unisex tarify. Samozřejmě svou úlohu má i to, na jak vysoké částky a pro jaká rizika se zákazník chce pojistit.

Zdravotní stav a anamnéza jsou zásadní. Podle výše pojistných částek, na které klient žádá pojistnou ochranu, buď vyplňuje zdravotní dotazník pojišťovny, nebo dodá vyžádanou zdravotní dokumentaci od svého lékaře, popřípadě podstoupí vyšetření u lékaře, kterého pojišťovna určí.

Kuřákům stále chybí silná motivace, aby se svým zlovykem skoncovali. Podařilo se během pandemie snížit počet závislých na tabáku, nebo se dlouhodobě klesající trend obrátil?

Tak čerstvé statistiky bohužel ještě nemáme k dispozici. Nicméně ve vyspělých zemích, včetně ČR, sledujeme trend klesajícího podílu populace závislé na nikotinu. V EU například za poslední čtyři roky ubylo dospělých kuřáků o několik procent. Nejvíce se kouří v Řecku (asi 42 %) a na Balkáně, nejméně ve Skandinávii (méně než pětina lidí). Česká republika by-

Pojišťovny sledují ostrším zrakem zdraví svých klientů. Změny v populaci obvykle zjistí dřív než statistický úřad. A samozřejmě se snaží dobrý zdravotní stav obyvatel podpořit a špatný vývoj potlačit. Není to lehké zejména v situaci, kdy covidové lockdowny měly vliv na nesprávný životní styl. Rozhovor na toto téma nám poskytla Eva Trajboldová, manažerka produktů pojištění osob UNIQA.

la loni podle projektu Česko v datech sedmá na světě ve spotřebě cigaret, na každého staršího 15 let jich v průměru připadá přes 2400 za rok. V roce 2019 kouřilo u nás bezmála 25 % lidí. Denně v ČR kouří 21 % mužů a 15 % žen. Nejvíce kouří senioři. V populaci je 54 % celoživotních nekuřáků, naopak pětina lidí kouří denně, asi 7 % jen příležitostně. Bývalých kuřáků je asi 17 % Čechů.

Důležitým mezníkem byl květen 2017, kdy bylo v Česku zakázáno kouření v restauracích a barech nebo na zastávkách MHD. Podle průzkumu Státního zdravotního ústavu z loňska s kouřením od té doby skoncovalo zhruba 7 % mladých mezi 25 a 44 lety. Počet vykouřených cigaret omezila zhruba třetina. Projevilo se to částečně i zlepšeným vývojem zdravotních statistik české populace. A kouření omezila nejnižší věková skupina 15–24 let.

Jak se projevily lockdowny na kondici Čechů? Stále víc tloustneme a lenivíme?

Ani v tomto ohledu ještě nedisponujeme přesnými statistikami. Ale my jako pojišťovna si evidujeme průměrné hodnoty BMI na vstupu do pojištění za dlouhou řadu let. A právě nadváha se aktuálně ukazuje jako šířící se fenomén u klientů životního pojištění. Dá se spekulovat o dvou faktorech: tím aktuálním je déle než rok trvajícím pandemií se všemi omezeními, kvůli nimž se lidé méně hýbou a tloustnou. Roli hraje ale také objektivní skutečnost, že do životního pojištění vstupují lidé ve vyšším věku, tedy zpravidla s vyšší hmotností.

Loni byli noví klienti v životním pojištění UNIQA „tlustší“ než předloni. Dokonce jejich průměrné BMI dosáhlo nejvyšší úrovně za posledních 11 let. Ale zvyšující se hmotnost na vstupu do pojištění je trend. Zatímco tato hodnota se v UNIQA ještě do roku 2014 držela v průměru pod 25, poté už se pravidelně pohybovala nad touto hranicí. A ta je současně předělem mezi normální hmotností a počí-

nající nadváhou. Dá se tedy říct, že klienti UNIQA už úplně zdravou váhu v průměru nemají. Meziroční přírůstek BMI byl navíc loni zatím nejvyšší. Kouření je však při uzavírání životního pojištění výrazně podstatnější faktor než nadváha, či dokonce obezita. Cigarety zvyšují úmrtnost už v mladším věku až dvojnásobně, zatímco obezita sebere pár let života až starším ročníkům.

Co hrozí kuřákům a lidem s nadváhou, jak se jim snižuje délka a kvalita života? A jaké to má ekonomické dopady na jednotlivce a společnost?

Kouření a nadváha jsou civilizační jevy spojené s řadou civilizačních chorob a obtíží, což samozřejmě zatěžuje ekonomiku pracovní neschopností a zdravotnictví vyššími výdaji na léčení. Ruku v ruce s tím jde horší kvalita života jedince samotného a jeho blízkých. Jak už jsem zmínila, z pohledu pojištění je závažnější kouření. To se zdravotně projeví už ve středním věku, zatímco tlustí doplatí na svou chut k jídlu a nezdravé potraviny zpravidla až po šedesátce. O to je toto riziko plíživější.

Našly by se i příznivé zprávy o populaci za poslední víc než rok, kdy si Češi museli zvykat na soužití s koronavirem?

Obávám se, že z pohledu pojišťovny převažují spíše ty negativní jevy: lidé se méně hýbali,

tloustli, nechodili na preventivní prohlídky a k lékařům často nešli ani s akutními obtížemi. To vše se propisuje do zdravotního stavu národa. Senioři byli varováni ze všech stran, že jsou nejrizik-

kovější skupinou, což je pravda, na druhou stranu to znamenalo, že prakticky nevycházeli z domovů a jejich fyzický fond chátral, protože svalová hmota slábne ve stáří mnohem rychleji. Česká populace sice nechodila moc do hospod na pivo, ale ukázalo se, že se mnozí naučili popíjet doma.

Loni byli noví klienti v životním pojištění UNIQA „tlustší“ než předloni. Dokonce jejich průměrné BMI dosáhlo nejvyšší úrovně za posledních 11 let.

A co plánuje nebo už realizuje pojišťovna pro zdravý životní styl národa?

Na základě tvrdých dat zvyhodňujeme štihlé nekuřáky příznivějšími sazbami u životního pojištění, a to až o pětinu. K pojišťovacím programům dnes patří další užitečná asistenční plnění. My nabízíme speciální benefitní program Diagnose.me ve spolupráci s nizozemskou firmou. Jde o řadu online služeb spojených s péčí o zdraví. Jedním z nich je druhý lékařský názor: při vážnějším onemocnění se někdy vyplatí konzultace se špičkovým mezinárodním specialistou, aby posoudil prognózu a dosavadní léčbu, a případně doporučil další postup. Klient UNIQA si vybere příslušného odborníka z mezinárodního rejstříku.

V něm jsou zastoupeny rakouské, německé, britské, belgické, ruské či americké a další kapacity z různých oborů. Klient obdrží do sedmi dnů překlad zprávy dotyčného experta. Z dosavadních zkušeností vyplývá, že zahraniční experti přispěli ve čtvrtině řešených případů k opravě nebo doplnění diagnózy, v 15 % odhalili nesprávnou dosavadní léčbu a ve 20 % doporučili doplňující vyšetření k detailnějšímu vyjasnění zdravotního stavu pacienta.

AIDA Coach je digitální aplikace fungující jako osobní trenér klienta. Program byl sestaven podle nejnovějších vědeckých poznatků. Po vyplnění osobních charakteristik jednotlivce

aplikace vyhodnotí jeho biologický věk a vliv životního stylu na jeho dožití. Provede analýzu a přinese dotyčným individuální tipy pro zdravější život v oblasti stravování a pohybu, případně poskytne online konzultaci s nutričním specialistou. Současně je aplikace nastavena tak, aby odměnila uživatele za to, že s ní pracuje.

Jedním z benefitů může být genetický test zdarma odhalující predispozice jedince. Ty pro něj mohou například znamenat horší snášenlivost nebo zažívací potíže ve vztahu k některým potravinám, jimž je lepší se vyhnout. DNA test zjišťuje rovněž možné zátěže a pravděpodobnost vzniku konkrétních one-

mocnění do budoucna. Včasné odhalení napomůže k nastavení zdravějšího životního stylu jako prevenci či k medicínskému řešení zjištěného potenciálního problému. S AIDA Symptom Checker lze v režimu 24/7 online konzultovat zdravotní příznaky klienta. Diagnostika stanoví předběžnou diagnózu a doporučí další postup. Jde vlastně o virtuálního lékaře. Ten není náhradou skutečného lékaře, nicméně umí nasměrovat pacienta ke správnému specialistovi.

Loni byla doplněna poradna k pandemii covid-19, včetně možnosti provést si rychlý orientační online test na koronavirus podle osobních příznaků, popř. včetně telefonického spojení s odborníky ohledně prevence a testování. Součástí jsou individuální online konzultace s psychologem o tom, jak zvládnout úzkost a stres z pandemie. Získat lze i tipy, jak si usnadnit práci z domova nebo jak mluvit o pandemii s dětmi. Krize spojená s globální pandemií a omezujícími opatřeními urychlila ochotu zákazníků přesunout se do online prostoru a přijímat digitální řešení i v oblasti zdraví. To přispělo i k enormnímu rozvoji telemedicíny. Online poradenství s lékaři pomáhalo minimalizovat rizikové osobní kontakty, ale současně nezanedbávat prevenci a péči o zdraví. Asistence Diagnose.me se do tohoto formátu přesně hodí.

za rozhovor poděkoval Pavel Kačer

Lidové prvky zažívají návrat a sluší jim to i v moderním interiéru

V posledních letech zažívá návrat nejen poctivá ruční práce, ale také tradice jako taková v podobě folklorních prvků a motivů. A z obojího mají výrobci z českého online tržiště Fler.cz samozřejmě radost. Vy díky nim můžete vnést do svých domovů nádech lidové kultury v podobě ručně malovaného nábytku a originálních bytových doplňků.

V rodinném uměleckém studiu TalkFolk v slovenském Senci věří, že tradiční řemesla se mají stát zdrojem moderních nápadů a řešení. Na jejich ručně malovaném nábytku a doplňcích se odrážejí autentické motivy konkrétních krajů a vesniček, a vyrábějí také na zakázku. Zákazníci si oblíbili jejich malované truhly, které se hodí jako svatební dar, i menší truhličky, zrcadla nebo ramínka. Podobně se tématu folkloru věnuje také Vlasta Gabrielová, kterou na Fleru najdete pod značkou vlastagabi. Vlasta je fanynkou renovace nábytku, ať už jde o staré židle, nebo úplně nové kousky z masivu. Jejich příběh dotváří tradičním zdobením a pečlivou ruční prací.

Pokud zrovna nesháníte nový nábytek, ale folklor ve vás budí touhu po venkovském klidu, Fler doporučuje zajít do lesa na jahody s plecháčkem od Nikol z Moravy. Její ručně malované smaltované hrnky dokážou zákazníky dojmout krásou tradice i pobavit vtípnými texty, které na plecháčky píše. Na míru sobě nebo jako dárek si můžete nechat vyrobit plecháček se jménem nebo vlastním krátkým textem. Fler.cz je virtuální tržiště pro všechny, kteří se rádi kochají a obklopují originálními uměleckými výrobky – šperky, kabelkami, oblečením od talentovaných tvůrců nebo třeba malič-

kostmi do bytu. I tak by se dal charakterizovat portál Fler.cz, který byl spuštěn v únoru 2008 a od té doby dokázal přesvědčit desítky tisíc kreativních lidí, aby zde nabídli svůj talent a fantazii. Fler.cz je zkrátka ideální místo pro každého, kdo si chce udělat radost a těší ho pocit, že nikdo jiný nebude mít tu samou věc. Fler je centrem uměleckého internetového dění v s návštěvností kolem 100 000 návštěvníků denně a obratem přes 250 miliónů korun ročně. Za dobu existence Fleru bylo prodáno 19 miliónů výrobků, uměleckých děl, módy a designu. (tz)

Na co jsem přišla

Ráda čtu odbornou literaturu. O bylinkách, architektuře, pečení. Prohlížím přitom krásné fotografie značkových židlí, napečené buchty, snímky z českých luk. Je to odpočinek plný emocí, který bych nevyměnila za nic na světě. Ale nejen informacemi živ je člověk. Co takhle román pro ženy, řádky plné lásky i zklamání, ale dobrých konců, nebo povídky, při kterých

lehce chladne káva i hlava... Ano, potřebujeme zábavu, uzlíky náznaků, kudy se ubíral osud postav, s nimiž se občas rádi ztotožňujeme. Proto již dávno nehledím kriticky na knížky, které by leckdo odsoudil k neotevření. I ta dávná červená knihovna měla cosi do sebe. Člověk je občas rád někým jiným, rád sdílí i napovídá.

Eva Brixí, šéfredaktorka

čtěte s námi

Služba Zapomenuté miliardy

Bezpečná, spolehlivá a bez zbytečných poplatků – taková je nová, právě startující online služba Zapomenuté miliardy. Umožní snadno vyhledat a férově zpeněžit zapomenuté, jinak často jen komplikovaně dostupné investice. Využití těch nejmodernějších, na míru vyvinutých technologií a přístupů garantuje, že kdokoli ze stovek tisíc oprávněných vlastníků a dědiců akcií se o ně může přihlásit, než dojde k definitivnímu promlčení všech jejich nároků. Nevyzvednuté kuponové „dědictví“ přitom i třicet let od privatizace představuje majetek za více než deset miliard korun.

Zapomenuté miliardy jsou zcela unikátní službou. Až dosud totiž žádné takové komplexní řešení, spojující nalezení akcií s možností jejich férového odkoupení, a to včetně souvisejících nároků (např. dividend apod.) za několik let zpětně, neexistovalo. „Naše služba akcie a související nároky spolehlivě dohledá, ověří a následně nabídne zcela bezpečný odkup i těch veřejně neobchodovaných. To vše online, bez zbytečného papírování nebo zakládání majetkového účtu pro účely prodeje,“ vysvětlil Daniel Surmař, autor nápadu, který stojí za fintech startupem Stock Converter, provozujícím službu Zapomenuté miliardy, a dodal: „Garantujeme, že uživatel služby neplatí nic předem, tj. pokud na svých majetkových účtech nebude mít žádné hodnotné akcie, nebo dokonce nebude mít majetkový účet vůbec.“

(tz)

partneři www.freshtime.cz

www.uzeninybeta.cz

www.aquapalacehotel.cz

Prosperita Fresh Time

vychází jako příloha časopisu Prosperita, ročník 10, červenec 2021

Vydává RIX, s. r. o., Ocelářská 2274/1, 190 00 Praha 9

Šéfredaktorka: PhDr. Eva Brixí-Šimková
e-mail: brixii@iprosperita.cz, mobil: 602 618 008

Šéfredaktor www.freshtime.cz: Martin Šimek,
e-mail: martin@iprosperita.cz, mobil: 606 615 609

Redakční tým: Pavel Kačer, Jiří Novotný, Kateřina Šimková

Grafický design: Michal Schneidewind

Korektury: Mgr. Pavla Rožníčková

Tisk: Triangl, a.s., www.trianglprint.cz **triangl print**

Distribuce: 5 P Agency, spol. s r. o.

Placené textové materiály jsou označené grafickým symbolem ■■■

www.freshtime.cz

Internetový marketing: Media Know, www.mediaknow.net

Více společníků je časovaná bomba

Velkým rizikem společnosti s více společníky je to, že jednotliví společníci mohou zablokovat rozhodování či činnost společnosti v případě jakékoliv neshody. To se může snadno stát i například v případě smrti jednoho z nich, kdy jeho podíl převzou dědicové. Jak upozorňuje expert na právní ochranu majetku advokát Pavel Strnad z AK Polverini Strnad, toto riziko lze omezit například nastavením dostatečných pravidel chování mezi více společníky. „Velkým rizikem společnosti s více společníky je to, že bude blokováno rozhodování nebo činnost firmy v případě neshody mezi společníky,“ vysvětlil advokát Pavel Strnad z AK Polverini Strnad. Toto riziko přitom může existovat i v případě společnosti s jediným společníkem – pokud ten zemře, aniž by měl vyřešeno, že společnost připadne jen jednomu dědici. „V případě všech společností – včetně těch jednočlenných – je potenciálně obrovským problémem, když podíl zdědí více dědiců a nejsou nastavena další pravidla. Pak je třeba očekávat vážné komplikace, obvykle hrozí konflikty v důsledku protichůdných zájmů jednotlivých dědiců. Pro firmu je lepší, pokud společník včas sepiše závět či uzavře dědickou smlouvu, v níž podíl ve společnosti zůstává vybranému dědici,“ dodal advokát Pavel Strnad.

Pokud si firmu zakládá více lidí, měli by společníci v zakládajících dokumentech vyloučit přechod podílu na dědice společníka a dohodnout další postup v dohodě společníků. Ta také může stanovit, jak má být vyplácen vypořádací podíl, který obdrží dědicové, jaká má být výše splátek a v jaké lhůtě má být dědicům vyplácen a mnoho dalších užitečných a potřebných otázek upravujících vztahy mezi společníky nad rámec společenské smlouvy. Lze také sepsat závět a při zohlednění zákonné ochrany nepominutelných dědiců odkázat podíl ve společnosti pouze jedné osobě – nástupci, který po smrti společníka bude v řízení společnosti pokračovat.

Riziko existence více společníků dobře ilustruje reálný příběh z praxe. Josef K. a Pavel P. od roku 1993 vedli svou vlastní společnost s ručením omezeným, každý v ní držel poloviční podíl. Jejich společnost prosperovala a měli promyšleno, jak s podnikem naloží, až půjdou do důchodu. Bohužel jeden ze společníků nešťastnou náhodou zahynul a nastal problém – jeho podíl se dělil mezi jeho ženu a tři děti. Nikdo z rodiny neměl ochotu se s druhým společníkem domluvit, o další osud společnosti a její rozvoj se nezajímali, navíc se rodina sama mezi sebou rozhádala. Společnost tak byla prakticky ochromena, musela zastavit veškeré své projekty vývoje a šetřit s investicemi. Přitom před smrtí společníka by podobné situace bylo možné zabránit bez větších problémů. „Je to stejné jako s dědictvím obecně, na právní ochranu majetku bohužel stále nemyslí dostatečný počet osob. Lidé se buď nezabývají tím, jak bude naloženo s jejich majetkem po smrti, a je jim tak jedno, zda se jejich potomci rozhádají, nebo se případně už neodhodlají k samotnému řešení – tedy například k sepsání závěti a efektivnímu rozdělení majetku mezi dědice tak, aby zůstal chráněn i samotný majetek, tj. nebyl rozdroben mezi dědice a mohl být nerušeně užíván i další generací. Často také lidé řešení odkládají až na vyšší věk a nestihnou právní ochranu majetku zvládnout včas nebo se mylně domnívají, že se právě jejich členové rodiny při budoucí správě majetku sami smírně domluví, když spolu dosud mají ty nejlepší vztahy. Situace je však většinou bohužel spíše opačná,“ uzavřel Pavel Strnad.

(tz)

foto Shutterstock

Chceme vonět, chceme zářit

Proč jsou muži zvědaví, co mají jejich ženy v kelímcích, tubách, lahvičkách v koupelně nebo na toaletním stolku? A proč jejich přípravky občas potají zkoušejí? A zjišťují, že kosmetika je záležitost, která má přece jen něco do sebe a může jim být užitečná? Krémy, tonika, balzámy, mléka, oleje, celý ten nekonečný sortiment pánové již objevili, ale ne vždy jsou ochotni to přiznat.

Stejně tak jako návštěvy salónů, kde se jim zkušené kosmetičky věnují s dávkou profesionality vybaveny znalostmi, jimiž nejednoho hosta dokážou přímo nadchnout. Třeba ty, které pracují s francouzskou kosmetikou GERnétic. Ty totiž mohou v oboru působit a tuto značku reprezentovat teprve po důkladném zaškolení. Jde o kosmetiku sofistikovanou, s níž se nemůže zacházet jen tak podle momentální nálady. Její používání má své zákonitosti a teprve při jejich dodržování je výsledek zaručen.

Muži, kteří se stali věrnými klienty jmenované značky, již kouzlo špičkové péče poznali a neměnili by. Odměnou, ale nejen jim, budiž novinka, která právě přišla na český trh: energizující, osvěžující a tonizující gelový krém L'Homme. Odpovídá faktům, jež plynou z průzkumů týkajících se pánské kosmetiky. Muži dávají přednost multifunkčním pečujícím přípravkům, jejichž aplikace je jednoduchá a rychlá. Do prodeje byl tedy uveden nový krém 3 v 1 právě pro tuto cílovou skupinu. Slibuje tonizaci, osvěžení i dávku energie. První efekt uživatel pocítí už za necelou jednu minutu. Tedy vlastně okamžitě. Ohlasy prvních zákazníků jsou jednoznačné.

Teorie říká, že vnější negativní vlivy spouštějí tvorbu volných radikálů, které poškozují buňky a zapříčiňují rychlejší stárnutí pleti. Přesně tomu zamezuje novinka L'Homme. Bojuje proti ztrátě pevnosti a pružnosti pokožky, dodává vitalitu a chrání ji před působením městského prostředí. Reguluje produkci mazu, stahuje póry, pokožku harmonizuje po celý den. Zlepšuje funkci kožní bariéry, remineralizuje, podporuje produkci kolagenu. Už při prvním doteku krému se dostavuje pocit osvěžení a zklidnění, a provází muže od rána až do večera.

V nezávislé laboratoři ve Francii testovalo v průběhu 21 dnů gelový krém L'Homme dvacet mužů ve věku 34–70 let, a ti potvrdili, že:

- ✓ pokožka je jemnější (80 %)
- ✓ pokožka je hydratovaná (95 %)
- ✓ pokožka je pružnější (85 %)
- ✓ pokožka je relaxovaná (90 %)
- ✓ pokožka je povzbuzená (90 %)

- ✓ přípravek zanechává ochranný film na pokožce (90 %)
- ✓ přípravek vylepšuje celkový vzhled kůže (85 %)
- ✓ přípravek poskytuje komfortní pocit na pleti (85 %)
- ✓ přípravek zklidňuje pokožku po holení (90 %)
- ✓ zarudnutí a podráždění po holení rychle mizí (90 %)

Mužská pokožka je vzhledem ke své struktuře pevnější a odolnější než ženská. Je protkána větším množstvím mazových žláz a viditelných pórů. Pravidelné holení ji vystavuje zátěži. Dochází k poškozování hydrolipidového filmu, což je příčinou rychlejší dehydratace. Nezřídká se stává, že pravidelné holení vede k podráždění a vzniku nepříjemných zanícených puchýřků neboli folikulitidy. Pleť reaguje rovněž na stres či pobyt člověka ve městě a tomu odpovídající znečištění. Pro pružnost a odolnost pokožky vůči agresivním vlivům je klíčová právě bohatá hydratace.

Na specifické potřeby mužské pokožky v laboratořích GERnétic při vývoji novinky mysleli. Jeho tající gelová textura přináší řadu benefitů: „Gelová konzistence má zásadní přínos. Ihned se vstřebává, nezanechává na povrchu kůže nežádoucí pocit masky či krusty. Přináší okamžité osvěžení bez zatížení. Vitalizuje, tonizuje a zpevňuje kožní tkáň mužské tváře i krku. Krém L'Homme má jedinečné adstringentní, hojivé a remineralizační účinky, které podtrhnou nejen zdravý vzhled kůže, ale také charizma uživatele. To, jak se cítíme, vyzařujeme navenek,“ uvedla Alena Kimlová, hlavní firemní

kosmetička a školitelka GERnétic.

Produkt chrání pokožku před dehydratací a pocitem přesušení. Je vhodný pro všechny typy pleti. V jeho vůni se snoubí tóny aroma citronu a bergamotu.

Aktivní látky krému L'Homme jsou získané z mořských řas a posvátných bylin Dálného východu. Výtažky ze zelené řasy Ulva Compressa jsou bohaté na obsah mořských pentasacharidů. Zvyšují tak syntézu extracelulárního matrix a kolagenu, čímž přispívají k posílení kožní bariéry a zklidnění pokožky. Zároveň zlepšují hutnost povrchové vrstvy kůže, protože podporují syntézu bílkovin, zejména kolagenu I a II.

Tulsi neboli bazalka posvátná patří k základním rostlinným terapeutikům používaných v ajurvédské medicíně. Je významná pro obsah kyseliny ursolové, která působí protizánětlivě a dodává energii.

Extrakt z přesličky je zvláště bohatý na saponiny a kyselinu křemičitou. Tyto látky regulují tvorbu mazu a stahují póry. Velmi dobře tak působí na mastnou a smíšenou pokožku i tu náchylnou k nedokonalostem. Příznivě ovlivňují pevnost pleti a harmonizují mazotok. Promyšleně namíchaný koktejl peptidů aktivuje buněčný metabolismus a stimuluje vitalitu a mládí v pokožce. Tento krém lze používat ráno i večer, je vhodný rovněž pro pokožku po holení. Aplikace zabere necelou minutu. Krém zakoupíte v kosmetických salónech GERnétic. Vypadat dobře je příjemné. Reprezentuje nejen pozice ve firmě, ale i to, jak se šéf cítí, jak pečuje sám o sebe. A to se pozná na první pohled.

(rix)

www.gernetic.cz

OBJEVTE OPĚT SVŮJ HORIZONT...

Náš hotel, krkonošské kopce,
stejně jako vřídny personál
a kvalitní služby jsou tu stále.

★★★★
HOTEL **HORIZONT**
PEC POD SNĚŽKOU

+420 499 861 111
www.hotelhorizont.cz